

Hjemmeside

»Bliv klog på det danske mindrteal« er en ny hjemmeside, hvor Skoleforeningen tilbyder gratis undervisningsmateriale til danske og sydslesvigske lærere.

Side 5

« Eleverne har kunnet lade tankerne vandre, og de kommer til at knytte en masse positive minder til læsningen.

Peter Müller, skoleleder om læsefestivalen.
Side 4 og 5

KIKA kom på besøg

TV-optagelser på Hiort Lorenzen-Skolen.
Side 8

Skoleforeningen: Vi støtter SSW

Landdagsvalget

Mindretallets parti er den naturlige samarbejdspartner. SSWs Regeringsdeltagelse har givet Skoleforeningen arbejdsro.

Den 7. maj er der landdagsvalg i Slesvig-Holsten. Skoleforeningens styrelse kom på det seneste styrelsesmøde med en klar udmelding: Vi støtter SSW.

De fem år med Sydslesvigsk Vælgerforening (SSW) i regeringen har haft en stor betydning for hele mindretallet og især Dansk Skoleforening.

- Det skyldes ikke mindst vores dygtige mindretalspolitikere i SSW, at det danske mindretal og Dansk Skoleforening i dag står så stabilt og sikret som vi gør. Ingen tvivl om det, siger Skoleforeningens formand, Udo Jessen.

Meget at miste

- Men hvis noget er sikkert her i livet, så er det, at man ikke må tage tingene for givet. Skoleforeningen, det vil sige alle vi forældre, som har børn i systemet, har fået rigtig meget ud af, at SSW har siddet i regeringen siden valget i 2012. Vi er blevet ligestillet med flertallets skoler rent økonomisk, og vi forhandler i øjenhøjde med det omgivende samfund. Derfor har vi også meget at miste: Til valget den 7. maj gælder det derfor om at sikre det, der er blevet opnået. Og det gør vi ved at stemme på SSW den 7. maj, siger Udo Jessen.

- Der er sikkert også dygtige, enga-

Skoleforeningens styrelse sammen med SSWs spidskandidat, Lars Harms.

gerede mindretalsfolk i andre demokratiske partier, men der findes kun et parti, som altid har kæmpet, arbejdet og sikret mindretalsrettighederne, og det er SSW. Skoleforening er en »Tendenzbetrieb«, og vi tenderer helt klart i en retning – hen mod SSW, det danske mindretals parti, siger han.

SSW's spidskandidat, Lars Harms, håber på, at Skoleforeningens forældre går til valg den 7. maj og sætter kryds ved SSW.

Ikke færdige

- Det er gået godt for landet, og SSW har omsat mange af sine mærkesager. Vi har bevist, at et mindretals-

parti også kan være med til at regere Slesvig-Holsten. Men vi er slet ikke færdige med vores arbejde endnu og går derfor til valg på et omfattende valgprogram. SSW kræver blandt andet, at skolefritidsordningerne i ferierne udbygges til gavn for forældrene, at børnehavedragene reduceres, at bibliotekernes udlån frem-

over er gratis, at mindstelønnen forhøjes, og at der bygges flere boliger. Men kun hvis SSW bliver stærkt repræsenteret i den nye Landdag, kan vi omsætte vores mange valgløfter. Understøt derfor SSW. Hver stemme kan være afgørende, siger Lars Harms.

Mere side 3

Sydslesviger blev dansk stormester

Vinder

Elev fra Harreslev blev kåret til Danmarks bedste oplæser.

Lamia El Mrabt fra Harreslev Danske Skole er Danmarks stormester i oplæsning. Hun vandt i sidste uge finalen på Vejle Bibliotek. Det er første gang, at en sydslesviger vinder den danske finale i oplæsekonkurrencen.

- Stort tillykke, det er vi rigtig stolte over, siger Skoleforeningens formand, Udo Jessen.

- Jeg hørte Lamia læse op til læsefestivalen i Slesvig. Det var virkelig smukt og hendes præstation giver helt sikkert andre børn rundt omkring hende lyst til at læse endnu mere, siger han.

Lamia var kørt til finalen på Vejle Bibliotek sammen med kammeraterne fra 5. Klasse. Tilbage kom de med en stormester, en kagemand og 1000 kroner til klassekassen.

Lamia El Mrabt læste op fra Astrid Lindgrens bog »Ronja Røverdatter«

Kraftcenter i nordvest er besluttet

Sammenlægning

Ombygning af nedlagt skole i Vimmersbøl koster omkring 2,7 millioner euro.

Skoleforeningens fællesråd har givet grønt lys for planerne om at skabe et kraftcenter for det danske mindretal i det nordvestlige Sydslesvig. Et flertal i fællesrådet stemte således for at sammenlægge Bavnehøj-Skolen, Humptrup Børnehaven, børnehaven i Aventoft og Vidingherred Danske Skole i en nedlagt tysk skole i Vimmersbøl tæt på Sønder Løgum.

Her er der plads til 68 børn i vuggestue, børnehaven og to aldersintegrerede grupper, en sko-

le med plads til 6 klasser og SFO med 50 pladser, samt mange muligheder for det danske arbejde i området.

Ændringsforslag

Et ændringsforslag, fremsat af Mate Pörksen, om at trække Vidingherred Danske Skole i Nykirke og Aventoft Børnehaven ud af projektet og sammenlægge de to institutioner i Nykirke fik ikke et flertal.

Ombygningen af den nedlagte skole i Vimmersbøl skønnes på nuværende tidspunkt til at koste cirka 2,7 millioner euro. Skoleforeningen går nu i forhandling med »Schulverband Südtondern« om køb af skolen og det store uden-dørsareal.

Leder

Læselyst

... at læse er at leve!

Smile og le over katten Findus og gamle Pedersen, lege tingfinder med Pippi Langstrømpe, være på jagt efter Prins Faisals ring, være rædselsslagen over for hændelserne i Heksefeber, græde ved læsning af Mio min Mio, sejle med Tom Sawyer ned ad Mississippi, ride på den sorte hingst, dykke 20.000 mil under havet med kaptajn Nemo, gå i kamp sammen med Gøngehøvdingen, være på kostskole med Kim & co eller Harry Potter, gå igennem Dæmonernes port, sidde i skuret sammen med Emil, opleve sommer og vinter i Bullerby eller lære at dele og være social sammen med Regnbuefisken...

Findes der noget bedre end lysten til at læse? Den indre glæde man oplever, når man åbner en bog første gang, læser de første linjer eller se på de dejlige billeder, for så at dykke ned i en anden verden, er ubeskrivelig.

Jeg ved godt, at vi som forældre har mange udfordringer. Der er så meget, vi skal lære vores børn. Men jeg vil have lov til at sige, at lysten til at læse, er noget af de vigtigste, vi kan viderebringe. Formår vi at skabe læselyst hos vores børn, så åbner vi op for en verden, som vil stimulere deres fantasi, deres sprog og sprogforståelse, deres kreativitet helt generelt, deres lyst til at skrive og deres generelle interesse for omverdenen.

Som forældre har vi en interesse i, at vores børn får et positivt forhold til sprog og læsning. Og det er ikke så svært, som man skulle tro, og det behøver ikke koste en eneste krone eller euro. På alle vores skoler har man tilgang til bøger via skolebibliotekerne, og bibliotekets bogbusser kommer også ud til de »mest gemte« steder i Sydsvenske. Der er Biblioteker i Slesvig, Husum og Flensborg, og i daginstitutionerne har man bogkasser med billedbøger og højtlysningsbøger. Når børnene kommer hjem med bøger, og vi som forældre viser glæde og interesse for bogen og tager os den tid, det nu en gang koster at sætte sig ned med sit barn og læse bogen sammen eller højt, er vi allerede godt på vej.

Et besøg på biblioteket er nok noget af det mest inspirerende, man kan byde sine børn. I Sydsvenske er vi så heldige, at vores danske biblioteksvæsen emmer af kreativitet. Der er farver, der er arrangementer i børnehøjde, der er tonsvis af bøger, der er dejlige børnevenlige hjørner, hvor man kan sidde og bladere i de bøger, man eventuelt vil låne med hjem. Og det behøver ikke kun være én bog, for man kan få en mulepose på biblioteket, som kan rumme alle de bøger, der skal lånes med hjem. Eller for den sags skyld en mulepose fyldt med bøger, lydbøger og computerspil. Når vores børn så kommer og vil fortælle os om de ting, de har læst eller gerne vil have med hjem, så bør vi give en positiv feedback og vise interesse for det, barnet har gang i.

Alt for mange børn kender i dag ikke længere til eventyr, med mindre de har set dem som film, og alt for mange børn kender ikke længere til børnerim, ordsprog og klassiske fortællinger.

Man behøver ikke selv være en stor »læser« for at give børnene en god oplevelse, når det gælder sprog og læsning.

Når børn oplever et besøg på biblioteket som værende lige så normalt, som at tage ud at spise en is, så har vi alle sammen vundet. Det skal for de små være en del af hverdagen eksempelvis at læse en bog sammen med far. Og er vi som forældre opmærksomme på dette, så har vi sikret en stor del af barnets kognitive udvikling og styrket indlæringsvejen.

Dette vil også støtte op omkring det sprogarbejde, som Skoleforeningens lærere og pædagoger dagligt har fokus på. Nu har Skoleforeningen selvfølgelig også en egeninteresse i, at alle de børn, der er inden for systemet, læser meget og dermed styrker deres læsefærdigheder, sprog og sprogforståelse og deres skriftsprog. Men glæden ved at læse har en værdi i sig selv. Læsning åbner op for en verden, åbner op for de fantastiske paralleluniverser, sætter gang i og styrker børnenes egen fantasi, giver dem varme og glæde i kolde og triste øjeblikke.

Vores børn har lige oplevet den sydsvenske Læsefestival med masser af arrangementer med læsning og sprog som omdrejningspunkt. Fjorten dage fyldt med dejlige fantasifulde oplevelser. De har haft besøg af forskellige forfattere, som har fortalt om deres bøger og om, hvordan de er kommet til at skrive. Der blev læst tusindvis af sider med spændende litteratur fra alle genrer, og så havde vi en fremragende afslutningsfest på læsefestivalen på A.P. Møller Skolen.

Hele Sydsvenske summende i 14 dage med målsætningen: Styrk læsning! Og man må nok erkende, at det var et brag af en succes. Hvis der overhoved blev ytret lidt kritik, så var det den ikke helt alvorligt mente bemærkning om, at der var så mange arrangementer at vælge imellem, at det var svært at beslutte sig.

Herfra skal der lyde en stor tak til alle medvirkende og til det superflotte samarbejde, der har fundet sted mellem de danske foreninger og organisationer. Succesen råber direkte efter en gentagelse.

”Hvor er det trist, at jeg skal dø, når der stadig er så meget tilbage at læse.”

-Marcelino Menendez Y Pelayo

Udo Jessen, formand

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Lea som lærling for lærlingen Julia.

Det helt store bageprojekt

Projekt

To piger fra Jørgensby-Skolen har for en dag været konditorlærlinge på Ungdomskollegiet.

Klasserne F5 og F6 på Jørgensby-Skolen var forleden i gang med en projektuge.

- I denne uge skal eleverne øve sig i at arbejde projektorienteret, så de langsomt bliver forberedt på den store projektopgave i 9. klasse, fortæller deres lærer Sandra Mikkelsen.

Lea på 12 og Joke på 10 havde valgt »bryllupskage« som deres projekt.

- Vi bager meget derhjemme og kunne godt tænke os at arbejde som for eksempel konditor engang, fortæller de to piger.

Derfor har Sandra Mikkelsen taget kontakt til Ungdomskollegiet i Flensborg. Her har køkkenchef Klaus

Petersen og kokkelærling Julia Maß været mere end glad for at hjælpe. De inviterede derfor de to piger ind i deres storkøkken for at bage i fællesskab.

- Pigerne har produceret 12 kager i glas med lagkagebund, karamellfløde og karamelliserede valnødder og æbler, fortæller Julia.

- Og de gjorde det rigtig godt, siger hun.

For Lea og Joke har det været en helt særlig oplevelse at bage i et »rigtigt« køkken.

- Det var rigtig sjovt at stå blandt de kæmpestore maskiner og arbejde, siger de og fortsætter:

- Vi har lært rigtig meget i dag.

De 12 kager blev i øvrigt sendt til Jørgensby-Skolen dagen efter for at blive prøvesmagt af kammeraterne.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Bibliotekets quiz til arrangementet.

Åbent hus i Husum

Mindretal

Det danske mindretal præsenterede sig på Husum danske Skole.

Den 16. marts blev der på Husum Danske Skole afholdt det store forældremøde med valg til samarbejdsrådet og fællesrådet. Og når man i forvejen skal samle mange forældre, er det en god ide at tilbyde noget ekstra for måske at få endnu flere til at møde op. Så to timer inden forældremødet vrimlede det med store og små på skolen, for der var blevet inviteret til åbent hus med de danske organisationer i byen. Og listen af fremmødte var lang. Alle de sydsvenske hovedorganisationer var

selvfølgelig med, men også Husum Cricketklub, Sprogforeningen, børnehaven og spejderne. I alt var der bygget 15 boder op, hvor folk kunne informere sig om mindretallet, spille spil, lave snobrød og se på udstillinger.

- Det er en rigtig god måde at præsentere sig på, sagde Skoleforeningens formand, Udo Jessen, som selv er valgt på Husum Danske Skole og holdt skansen ved Skoleforeningens Rejsekontor sammen med kontorleder Sally Flindt-Hansen.

Klokken 18 var der fællesspisning, og derefter var der tilbudt børnepasning på fritidshjemmet, mens forældrene udøvede deres demokratiske ret i den forældre styrede Skoleforening.

REDAKTIONSKOMITE

Udo Jessen
Lars Kofoed-Jensen
Petra von Oettingen
Redaktion og layout:
Daniel Dürkop

Skoleforeningens formand, Udo Jessen sammen med SSWs spidskandidat, Lars Harms.

»Regeringsdeltagelsen har ændret synet på mindretallet«

Landdagsvalg

Skoleforeningen mærker i sit daglige arbejde, at der er mere viden om mindretallets behov i det offentlige.

- Vi har tydeligt kunnet mærke i det daglige samarbejde, med for eksempel ministerierne, at vi bliver behandlet som en ligeværdig partner, siger Skoleforeningens formand, Udo Jessen.

- Vi agerer nu i øjenhøjde og møder forståelse for de særlige vilkår, der nogle gange gør sig gældende, når man driver danske eller frisiske daginstitutioner og skoler i Sydslesvig, siger Udo Jessen.

- Det føles godt at blive taget alvorligt, og det er ikke mindst SSWs fortjeneste. Partiets landdagsmedlemmer og ministeren har igennem deres store arbejdsindsats og igennem den

stemning partiet skaber i regeringsapparatet høstet stor respekt hos de andre partier og i delstatsforvaltningen. Denne respekt har så at sige smittet af på hele mindretallet, siger Udo Jessen.

Mange gode tiltag

Skoleforeningens formand roser de mange tiltag til gavn for mindretallet, som SSW har fået gennemført.

- Det danske mindretal, og især Dansk Skoleforening, har i den grad haft godt af, at SSW er med i regeringen, og det ville fylde alt for meget, hvis jeg skulle remse det hele op.

- Revideringen af den ulige behandling, som CDU/FDP-regeringen under Peter-Harry Carstensen har udsat de danske skoleelever for, har været et af SSWs mærkesager i valgkampen. Og sådan blev det også, både i forhold til elevtilskuddet og ved nye tiltag, som for eksempel skolesocialarbejdere og skolepædagoger.

Da SSW også har fået forankret ligestillingen i delstatens forfatning, kan vi kigge mere sikkert ud i fremtiden, siger han.

Skoleforeningens formand minder også om, at det var den nuværende regering, som sluttede den årelange strid om finansieringen af elevkørslen.

Problemer ryddet af vejen

- SSW har formået at få ryddet en masse problemer af vejen, og det har givet os arbejdsro, siger han.

Men for Skoleforeningens formand er der mange flere grunde til at stemme på SSW end ligestillingen.

- For os som dansk mindretal er det helt naturligt at vende blikket mod nord og bakke op om de humanistiske værdier, som har præget de nordiske lande i årtier. Og det er netop det, SSW gør, og Lars Harms tilføjer:

- Vi har ikke kun genindført 100% ligestilling

for eleverne på de danske skoler i Sydslesvig og forbedret forholdene for det danske mindretal og for friserne. Vi har også været med til at udbygge det dansk-tyske samarbejde og investere i uddannelse, kultur, børnehaver og det sociale område, siger Lars Harms.

- Vi går ind for en solidarisk velfærdsstat. Her er de nordiske lande et forbillede. Vi ønsker et samfund, hvor byrderne bliver lige fordelt, hvor de svage får den hjælp, de har brug for, børn har lige tilgang til dannelse, og de voksne har gode arbejdsbetingelser. Et retfærdigt Slesvig-Holsten støtter både byer og landområder, Sydslesvig og Holsten og fremmer mangfoldigheden. Det kæmper vi for, fordi det er forudsætningen for, at befolkningen her i landet, mindretallet og flertallet, kan leve et godt liv, siger Lars Harms

Ny hjemmeside: »Bliv klog på det danske mindretal«

Synliggørelse

Undervisningsportal stiller skarpt på emner rundt omkring Sydslesvig

Skoleforeningen tilbyder nu på hjemmesiden www.danskmindretal.dk gratis undervisningsmateriale, der skal styrke elevernes viden om det danske mindretal. Hjemmesiden indeholder undervisningsforløb til fagene dansk, tysk, samfundsfag og historie og er tilpasset færdigheds- og vidensmål i forenklede Fælles Mål til Folkeskolen i Danmark. Målgruppen er således faglærere i Danmark og i Sydslesvig, som kan bruge undervisningsforløbene i de forskellige fag.

Livsnerve

Som en livsnerve gennem forløbene præsenteres der helt almindelige sydslesvigske unges livfortællinger, hvor unge syd for grænsen præsenteres via en digital vennebog, hvor man kan se video og billeder og læse om fritidsinteresser, drømme, livretter m.m. Gennem emner som fx Identitet i mindretal, På grænsen af grænser, Selvbiografi som genre og Spot på sprog og identitet får eleverne således en historisk og aktuel indsigt i det danske mindretal syd for grænsen, som de gennem vedkommende opgaver kan sætte i relation til egen identitet og livsfortælling.

- Mindretallet og deres historier har vi fortalt og genfortalt i 100 år. Dette vigtige oplysningsarbejde fortsætter også i det digitale tidsalder, siger Skoleforeningens fagkonsulent

for tysk, Henry Bohm.

Både elever nord og syd for grænsen og lærerstuderende har deltaget i udvikling og afprøvning af projektet. For eksempel har skoler i Sydslesvig deltaget i udvikling og test af ideer og materialeproduktion, ligesom tyskstudenter fra Haderslev har afprøvet deres ideer til læremidler på Sønderkovskolen i Sønderborg. I 2015 deltog 100-150 elever nord og syd for grænsen i en workshop sammen med historiestuderende fra Esbjerg i samarbejde med Global House i Sønderborg.

Samarbejde

Bliv klog på det danske mindretal er et samarbejdsprojekt mellem UC Syd og Dansk Skoleforening for Sydslesvig ledet af projektleder Hildegunn Johannessen.

Undervisningsportalen bliver præsenteret på Skolemessen i Aarhus og på andre læringsmesser. Den skal gøres kendt igennem de danske Centre for Undervisningsmidler og gennem annoncer i fagblade. Vi har også planer om at gennemføre kurser og temadage, siger hun.

Videreuddannelseschef på UC Syd, Jens Juulsgaard Larsen roser portalen som en moderne læringside med mange forskellige tilgange.

- Det er en guldgrube for danske og sydslesvigske undervisere, siger han.

Projektet er finansieret med projektstøtte fra Sydslesvigudvalget. ZeitUng, Flensborg Avis og Dansk Centralbibliotek i Flensborg har bidraget med materialer.

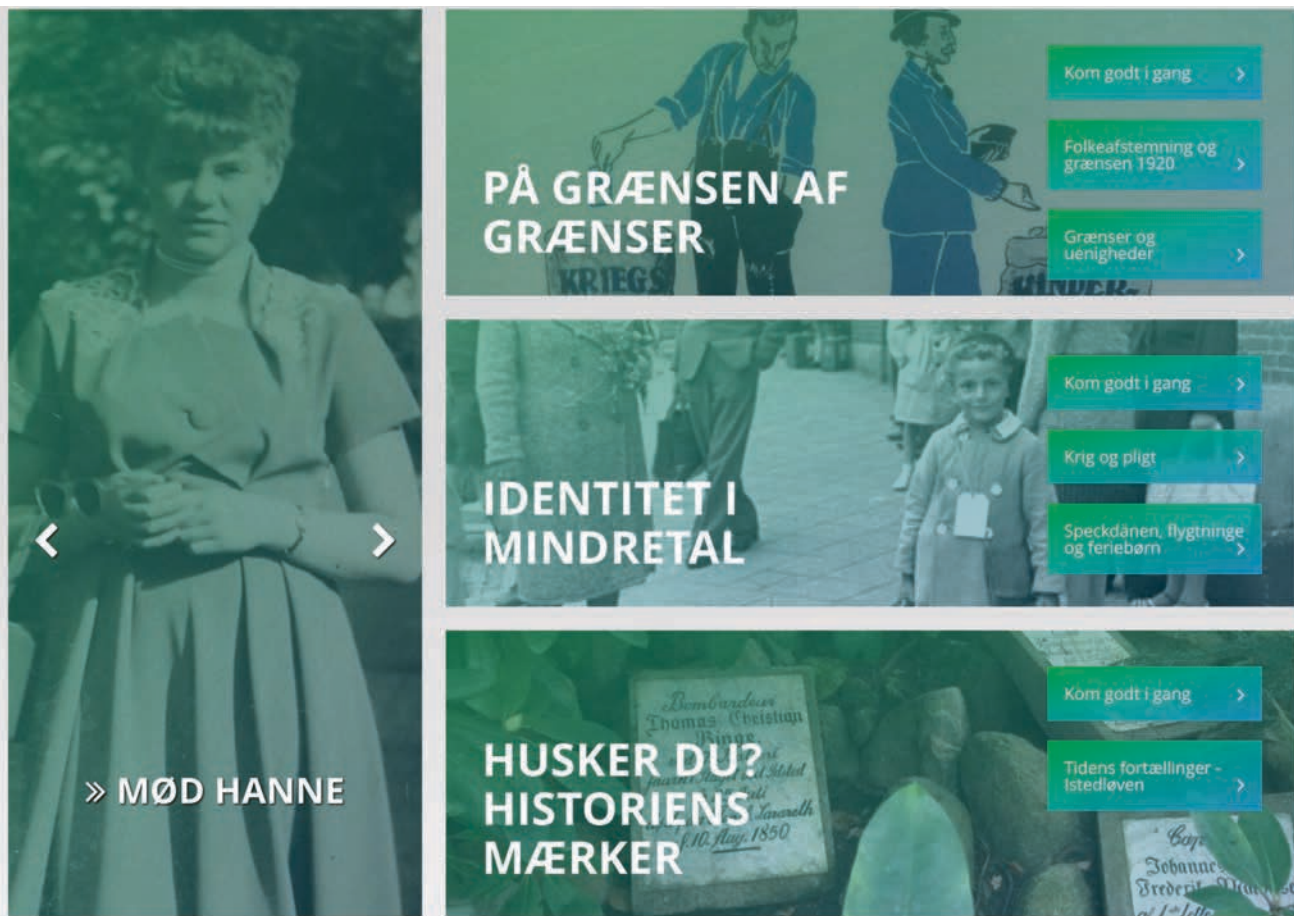
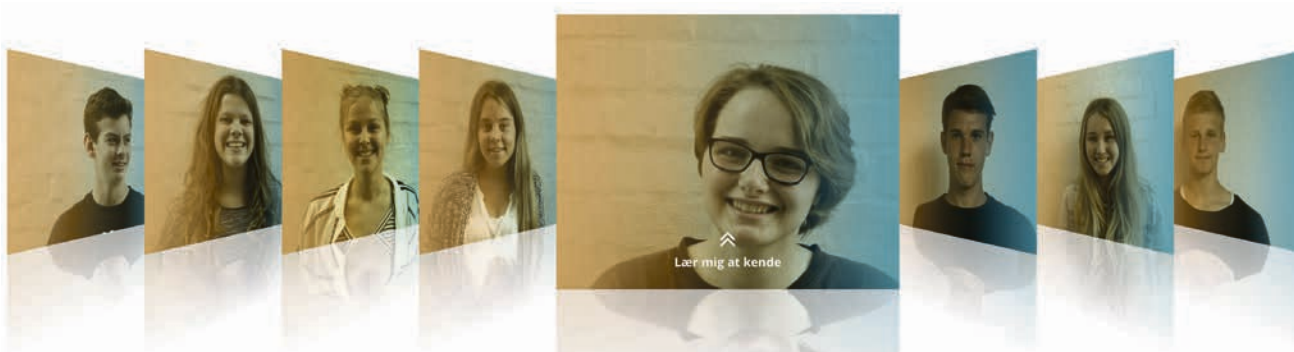

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Mere end 400 interesserede kom til afslutningsfesten.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Rødhætte og ulven i hyggelig samvær.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Lærer Ragner von Winterfeld fortæller om pirater på Lyksborg Danske Skole.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Oplæsning for førskolegruppen i Lyksborg.

»Helt opslugte af emnet«

Læsefestival

Emneuge i Lyksborg med masser af gode historier.

På Lyksborg Danske Skole blev der under læsefestivalen arrangeret en emneuge med fokus på både læsning og skrivning. Den gav masser af inspiration til til det videre arbejde, både for elever og lærere. Dagene startede med forskellige aktiviteter med læse- og skrivetræning som omdrejningspunkt. Derefter var der to moduler, hvor der kom folk, som enten læste op eller fortalte om et emne, de havde særlig interesse for.

- Det var ikke muligt at få nogle af de forfattere til Lyksborg, som var ude på de andre skoler. Derfor fandt vi vores egne, fortæller læreren Annette Anker Jakobsen.

Og det gav rigtig meget inspiration til eleverne, for det var folk, som virkelig brændte for det, de fortalte om.

Emnerne spændte fra pirater og røverhistorier over sund mad og bordskik til Luther, nordisk mytologi og danske sange. I alt var der 15 foredragsholdere ude på skolen for at fortælle eleverne om »deres emne«, blandt dem var generalkonsulen Henrik Becker-Christensen og den forhenværende verdensklasse håndboldspiller Grit Jurack.

Og eleverne har været meget optagede af læsefestivalen, - endda udover skoletiden. Adskillige af dem skulle lige hurtigt læse en historie færdig, selvom klokken allerede havde ringet ud.

- Det har været en tid med fordybelse og en tid, hvor de unge i høj grad har været opslugte af emnet, siger skoleleder Annegret Andersen.

Bragende fest som afslutning

Læsefestival

Læsefestivalen i Sydslesvig var en fordybelse i læsningens mange facetter.

Den første sydslesvigske læsefestival blev afsluttet med en stor fest på A. P. Møller Skolen, lørdag den 18. marts. Det var en fest med en helt særlig stemning. Folk sad og læste, læste op for hinanden og lyttede. Der var udstillinger fra Vyk Danske Skole og Bøl-Strukstrup Danske Skole. Cornelius Hansen Skolens dramahold skabte eventyrstemning, de sydslesvigske foreninger og institutioner deltog med informationer på kryds og tværs. Sydslesvigs, og hele Danmarks stormester i oplæsning, Lamia El Mrabt fra Harreslev Danske Skole læste »Ronja Røverdatter« De to vindere af den sydslesvigske H. C. Andersen oplæsningskonkurrence, Lisa Stammer og Wilma Hof-

mann fra A. P. Møller Skolen, læste »Fyrtøjet«.

Overalt skete der noget, og man kunne bogstaveligt talt gå på opdagelse i skolens mange kroge og lokaler.

Der var stor ros til arrangørerne, både for afslutningsfesten og for de mange arrangementer, der havde fundet sted rundt omkring i Sydslesvig i de to uger forinden. Festen i Slesvig genspejlede, hvad hele festivalen har båret præg af: fordybelse i læsningens mange facetter. Mere end 400 læse-entusiaster var mødt op til weekendarrangementet, ikke mindst for at høre Dissing og Las med deres musikalske fortolkning af Jakob Martin Strids bestseller-børnebog »min mormors gebiss«.

Det var en koncert, både for børn og for voksne, og den var et bevis på, at børnemusik og en høj musikalsk præstation ikke behøver at udelukke hinanden.

FOTO: PRIVAT

Store og små læser på Nibøl Danske Skole.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Forældre læser for eleverne i 1. klasse på Cornelius Hansen Skolen.

FOTO: LARS SALOMONSEN

Oplæsning på Askfelt Danske Skole

Dissing og Las spillede »min mormors gebiss«.

Et fælles

Læsefestival

I Humtrup er læsning et fælles projekt for børnehave og skole.

I Humtrup arbejder skolen og daginstitutionen sammen om et helt specielt læsebånd. Her er det eleverne fra 3. og 4. klasse, der læser for børnene i den nuværende og den kommende førskolegruppe.

Læsningen foregår en til en eller i små grupper, og skoleeleverne får selv lov til at vælge en bog ud fra et udbud, som læreren Claudia Jensen har fundet frem til.

Børnehavepædagog, Hanna Meyer-Berkenkamp, fortæller om projektet:

- Hver elev læser bogen tre gange

Læsning på

Læsefestival

En emneuge voksede sig stort.

På Jes Kruse Skolen i Egerfnørde har både voksne og børn haft en helt fantastisk emneuge med læsning på kryds og tværs.

- Alle har budt ind med noget, og emneugen voksede og voksede, fortæller skoleleder Peter Müller.

- I starten synes vi, at vi var lidt pressede med alle mulige andre ting, der foregår i skolen og i byen lige for

Fælleslæsning på Jes Kruse-Skolen.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

ss» til afslutningsfesten,

projekt

or børnehavebarnet. Derefter snakker de sammen om bogens indhold og tegningerne. De skal både have et sjovt, lytte og tale sammen på dansk. Bagefter er børnene sammen om at lave en tegning, der har med bogen at gøre og arbejder med altde, ler eller modellervoks for at fremstille noget tredimensionelt, fortæller hun.

Der er en masse læring i læsebåndet. Børnene danner nye sociale relationer og snakker sammen. De udvikler deres sprog og øver sig i at læse ord på deres tanker. De udvikler deres ordforråd og tør at bruge det danske sprog. Igennem værktøjsaktiviteterne udvikler de deres kreativitet og finmotorik.

Tom Luca læser for Vincent.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

kryds og på tværs

den. Så vi besluttede os for at bygge læsefestivalen ind i undervisningen om små øer for de mindre elever og booke forfatterbesøg til de ældre elever. Men så kom der flere og flere ideer til. Vi fik en hemmelig hule, hvor der blev læst gyserhistorier op. Den har været meget eftertragtet, fortæller han.

Der blev arrangeret en læsenat for klasse, eleverne har læst op for deres bedsteforældre, forældrene har læst op for deres børn, de lavede et «speakers corner», har været med i formester i oplæsning, læseraket-

FOTO: DANIEL DÜRKOP

ten, Dolas dukketeater har været på besøg, og der blev arrangeret ture til Flensborg Avis og biblioteket i Egernførde.

Som noget særligt har Jes kruse Skolen en pædagog i fritidsordningen, som er en rigtig forfatter. Kirsten Barba har netop udgivet sin første roman, »Die Geschichte der Frau Fieruccio«, som har fået gode anmeldelser. Denne bog læste hun op fra, og hun har desuden lavet læse- og tegneøvelser med de mindste børn og læst højt for dem.

Peter Müller er sikker på, at læse-

festivalen får en betydning for elevernes læsevaner i fremtiden.

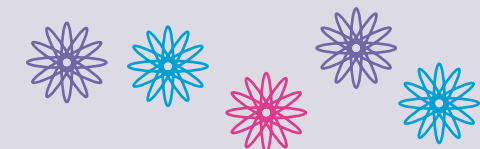
- De har fået en ny vinkel på litteratur og oplever, at den kan give dem nogle spændende oplevelser. Der har været en helt særlig stemning og fordybelse på skolen i de her dage, siger han.

- Eleverne har kunnet lade tankerne vandre, og de har fået en masse gode oplevelser sammen. Det styrker både sammenholdet, og de kommer til at knytte en masse positive minder til læsningen, siger han.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Oplæsning for bedsteforældre.

Min institution: Store Vi-Vanderup Børnehave

Navn: Betina Wagner

Alder: Det spørger man da ikke en kvinde om

Familieforhold: Gift med André Wagner. Sammen har vi tre børn: Oliver 18, Julia 17 og Emily Isabell 12. Til vores familie hører også vores trofaste hund Max

Jeg kommer oprindeligt fra: Aabenraa
Jeg er blevet leder i Sydslesvig fordi: Jeg tror på at jeg med min positive energi kan være med skabe udvikling og forandring til gavn for børnene. Store Vi-Vanderup børnehave har en speciel plads i mit hjerte, da mine egne børn har gået her?

Mine fritidsinteresser er: Læse, hygge med familien

Min yndlingsbog/film/musik: Jeg kan godt lide en

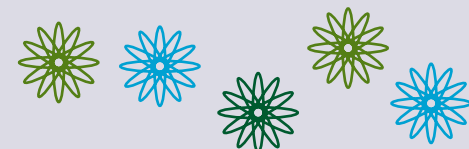
god krimi, Jussi Adler Olsen er for øjeblikket min favorit. Af musik er jeg nok lidt gammeldags – jeg hører gerne gode gamle 90'ér musik, Kim Larsen, Rasmus Seebach og selvfølgelig mit yndlingsband Depeche Mode!

I skolen var jeg bedst til: At plette med mine veninder:-) Sproglig linje var nok det bedste- Sport det værste!

Jeg har før arbejdet som: Uha, jeg har prøvet en del - men at være pædagog i vuggestuen var den største glæde.

Nye ledere

Min institution: Oksevejens Skole

Navn: Kasper Heilmann

Alder: 38 år

Familieforhold: Gift med Rikke, har en søn Viggo (2 år), hund Samson (7 år)

Jeg kommer oprindeligt fra: Kollund

Jeg er blevet leder i Sydslesvig fordi: eg synes det er spændende at være en del af mindretallet. Jeg har i mange år deltaget i årsmøderne, og det er rigtig hyggeligt. At være leder hernede, og på den måde være med til at »forme« de unge mennesker, er ekstra fedt.

Mine fritidsinteresser er: alt hvad der har med sport og familien at gøre

Min yndlingsbog/film/musik: Millenium serien af Stieg Larsson/En verden udenfor/min egen Spotify chillax liste:)

I skolen var jeg bedst til: Idræt og matematik

Jeg har før arbejdet som: Lærer på en efterskole, landholdstræner for de thailandske håndboldkvinder.

Læsning to go - nu kan du abonnere på Skoleforeningens nyhedsbrev: www.skoleforeningen.org/nyhedsbrev

Overskud i Skoleforeningens regnskab

FOTO: DANIEL DÚRKOP

Fællesrådsmøde

Dagtilbudsområdet har været flittigt til at søge tilskud.

Skoleforeningens regnskab for 2016 viser et overskud på 1,6 mio. euro. Dette skyldes 1,6 mio. euro højere indtægter på dagtilbudsområdet end budgetteret, mens udgifterne var de samme, som man havde regnet med. De højere indtægter på området skyldes tilskud fra kommunerne til ting, de tidligere ikke gav tilskud til. Derudover har Dagtilbudskontoret søgt om flere tilskud.

Søge tilskud

- Vores dagtilbudskontor har været bedre end nogensinde til at søge tilskud og især tilskud til ting, som vi gør i forvejen, sagde Skoleforeningens direktør, Lars Kofoed-Jensen på fællesrådsmødet på Jaruplund Højskole i sidste uge.

Han gjorde det klart, at dette overskud betyder, at Skoleforeningen i 2017 slipper for besparelser ud over dem, der allerede er blevet besluttet i 2016.

Balance

Og det bar det reviderede budget for 2017 præg af, som Lars Kofoed-Jensen præsenterede efterfølgende. Budgettet er et vedligeholdelsesbudget, hvor udgifter og indtægter er i balance. Alligevel er der mange ekstraindtægter og mange ekstraudgifter. Dette skyldes dagtilbudsområdet, hvor der blandt andet, på

Regnskab og budget blev godkendt uden modstemmer.

grund af øget tilskud til kvaliteten på dagtilbudsområdet fra Flensborg by, kommer yderligere indtægter, men også yderligere udgifter i form af 20 stillinger, som er tidsbegrænset

til 2 år.

Tilskud til dagtilbud er vokset fra 10,2 mio. euro i 2015 til nu forventet 13,6 mio. euro - samtidigt er forældrebidragene vokset fra 5,1 mio. euro

til 6,0 mio. euro - området vokser altså med næsten en tredjedel på to år.

Både Skoleforeningens regnskab for 2016 og budgettet for 2017 blev

godkendt af forsamlingen uden modstemmer.

Ligestilling gælder begge veje

Fællesrådsmøde

Danske daginstitutioner skal hverken være dyrere eller billigere end den tyske naboinstitution.

Skoleforeningens fællesråd besluttede på sit møde, at forældrebetalingen på daginstitutionens område fremover skal tilpasses den gennemsnitlige forældrebetaling i de tyske institutioner i skolekredsen.

- Ligestillingen betyder ikke kun, at vi i forhold til tilskud sidestilles

med de tyske institutioner, men også, at vi må tilbyde de samme forudsætninger med hensyn til brugerbetaling i vores daginstitutioner ud fra et retfærdighedsprincip. Vi må altså hverken være dyrere eller billigere end den tyske naboinstitution, sagde Skoleforeningens formand, Udo Jessen.

Skoleforeningens direktør Lars Kofoed-Jensen supplerede:

- I Flensborg har forældrebetalingen i mange år fulgt priserne for de tyske institutioner. Uden for Flensborg har man dog haft priser, som ligger over eller under de tyske in-

stitutioners brugerbetaling. Da vi i tilskudsaftalerne med kommunerne dog sidestilles med de kommunale institutioner, vil Skoleforeningen tilpasse prisen for hver skolekreds til et gennemsnitsniveau for de tyske institutioner. Dermed sikres også, at alle i den samme institution betaler den samme pris.

Den første tilpasning vil ske pr. 1. september 2017. Nedsættelser sker fuldt ud - forhøjelser over 10 euro tilpasses over tre år, således at prisniveauet om tre år passer til det niveau, som findes på det tidspunkt, sagde han

FOTO: DANIEL DÚRKOP

Fagformål blev godkendt af fællesrådet

FOTO: DANIEL DÚRKOP

Fællesrådsmød

Sparringsgruppe for læreplansarbejdet nedsættes i det nye fællesråd.

Skoleforeningens fællesråd diskuterede i sidste uge også fagformålene for en række fag. Fagformålet er, som ordet antyder, de overordnede mål for de enkelte fag og skal definere fagernes faglige indhold, arbejdsformer og kompetencebeskrivelser. Dermed danner fagformålene grundlaget for det videre læreplansarbejde i Skoleforeningen.

Styrelsesmedlemmet Søren Harnow Klausen forklarede, hvordan fagformålene er blevet defineret:

- Vi lægger os tæt op ad de nu gældende danske forenklede fælles mål, som gælder for den danske folkeskole. Dette har man valgt, fordi man som dansk skolevæsen selvfølgelig gerne vil være så danske som muligt, men også på grund af rekrutteringen af lærere fra Danmark. Derudover bruges der i den daglige undervisning læremidler, der er udarbejdet i Danmark og som følger

Diskussioner om fagmålene for faget dansk.

fællesmålene, og lærerne skal på efteruddannelse, hvor rammerne er defineret ud fra fællesmålene, sagde Søren Harnow.

Målene flugter

- Men målene flugter også rigtig godt med de visioner, vi har for vores skolesystem i Sydslesvig, sagde han.

Alligevel er Styrelsens forslag ikke en kopi af de danske fællesmål. Bortset fra fagformålet for faget matematik har man selvfølgelig forsøgt at bringe et sydslesvigsk element, en sydslesvigsk dimension, med ind i fagformålene.

Fællesrådet fik i form fra gruppe-drøftelserne mulighed for at diskutere fagformålene med faglærerne og komme med tilskyndelser.

- Når det nye Fællesråd til efteråret er valgt, vil der blive nedsat en sparringsgruppe, som blandt andet vil kunne følge op på de tilskyndelser, Fællesrådet vil nå frem til i dag, sagde Skoleforeningens direktør, Lars Kofoed-Jensen.

Fagformålene blev efter drøftelserne godkendt uden modstemmer.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Udstillingens åbning på A. P. Møller Skolen.

FOTO: ARKIV

Svend Johannsen: Aktiv sydslesviger og kz-fange.

Udstilling om Holocaust på A. P. Møller Skolen

Minde

Ofre for Nazisternes diktatur blev mindet i kunst.

Den historiske og den etiske profil i 11. årgang på A. P. Møller Skolen har siden november arbejdet med en udstilling om holocaust. Det intensive arbejde mundede så ud i en udstilling i anledning af den internationale mindededag for holocaustofrene i slutningen af januar. Eleverne deltog blandt andet i en workshop på ungdomsgården »Scheersberg« og var på en tur i Berlin for at se på historiske steder. Udstillingen havde mange forskellige elementer. De unge havde både produceret kunst, fotografi, film og skrevne tekster.

- Det var meget produktivt, at eleverne kom ud af de almindelige undervisningssituationer for at kunne fordybe sig i projektet, siger deres lærer Jan Schlüter.

- Det gør, at eleverne bliver meget grebet af et emne, siger han.

Formanden for Sydslesvigsk Oplysningsforbund, som har været med til at finansiere projektet, roste til udstillingsåbningen de unge kunstnere.

- Det er et vigtigt bidrag til mindekulturen. Det er dejligt, når vi får sådan nogle ansøgninger, og vi støtter dem gerne, sagde Georg Buhl.

En af udstillingens fokusområder var Svend Johannsens skæbne. Johannsen er nok en af de mest fremtrædende sydslesvigere under og efter anden verdenskrig og har siddet i koncentrationslejren Sachsenhausen-Oranienburg. Eleverne har skrevet en artikel til online-encyklopædien Wikipedia om Svend Johannsen.

“ Eleverne blev meget grebet af emnet

Jan Schlüter,
lærer

Uddrag fra udstillingens Wikipedia-artikel

Svend Johannsen (født 15. oktober 1903 i Flensborg, død 16. februar 1978 i Vesterholt ved Vester Ørsted) var distriktsskoleinspektør samt politiker for SSW ved det danske mindretal i Sydslesvig. Han var antinazist og sad i koncentrationslejr en periode under anden verdenskrig.

Liv og arbejde

Svend Johannsen blev bortvist fra en højere tysk skole, Oberrealgymnasium, i 1920, men tog efterfølgende studentereksamen på Haderslev Katedralskole i 1923. Efter at han blev cand.theol. i 1930, tog han lærereksamen i 1932 fra KFUM's Seminarium på Frederiksborg. Han var blandt andet leder af Ansgar-Skolen i Slesvig by.

Svend Johannsen var imod ty-

skernes truende besættelse af Danmark, hvilket han skrev i et brev til sin kone i 1940. Det er grunden til, at han blev indsat i forskellige fængsler og senere også i koncentrationslejren Sachsenhausen-Oranienburg. Han var fængslet fra den 29. maj 1940 til den 16. september 1941. I 1948 blev SSW grundlagt, og Svend Johannsen blev dens første formand indtil 1949. Han var distriktsskoleinspektør for de fem sydlige sydslesvigske amter 1954-1969 og for hele Sydslesvig uden for Flensborg i 1969-1971.

Naziperioden

Som dansksindet sydslesviger stod Svend Johannsen i skarp modsætning til det tredje rige. Da han sendte en brev til sin kone, hvori

han skrev om sin modstand mod tyskernes truende besættelse af Danmark, blev han taget til fange af Gestapo, der havde opsnappet brevet. Han var fængslet i seks fængsler, hvorefter han kom til koncentrationslejren Sachsenhausen-Oranienburg. Hver dag blev der opråbet nogle få, der slap fri, og den 16. september 1941 var det Svend Johannsen, der blev råbt op og kom fri. Det skete på grund af vedvarende pres af den danske regering imod hans fangeskab. Efter at han kom hjem til Slesvig by, var han interneret fra 1941 til 1945. Han måtte ikke forlade byen og skulle melde sig ved politiet hver dag. I hans dagbog fastholdt han sine oplevelser.

Morfar, mor og søn på samme skole

Mindretal

Tre generationer fra den samme familie har deres daglige gang på Duborg-Skolen. Det fungerer uden gnidninger.

Stephanie Schönbeck-Graf er lærer på Duborg-Skolen i Flensborg. For hendes søn Simon har det først og fremmest en stor fordel: Han kan få et lift i skolen hver morgen.

- Det har aldrig været en belastning for mig, at min mor underviser på den skole, hvor jeg er elev. Det har faktisk haft fordele, for eksempel, når jeg kan købe mad i kantinen på mors regning. Men det er måske ikke helt så nemt at pjække, fortæller Simon.

Og hans mor kan sagtens forstå pjækkeproblematikken, - for sådan havde hun det selv, da hun gik på Duborg-Skolen i 80erne. Dengang var hendes far Wolfgang nemlig lærer på skolen. Og det har han igen været frem til påskeferien., hvor tre generationer fra den samme familie så havde deres gang på Duborg-Skolen. Som vikar er Wolfgang i tæt samarbejde med sin datter Stephanie. De underviser begge tysk og historie i to parallelklasser og koordi-

Familiiekomsammen på skolegården.

nerer selvfølgelig deres undervisning.

Professionelt forhold

- Som kollega har vi et professionelt forhold. Vi adskiller de private og det faglige, siger Wolfgang, og Stephanie indskyder: men jeg kalder ham altså for far i skolen, det ville være helt mærkeligt at sige Wolfgang til ham.

Det falder dem nemt at være fagligt sammen, for skolen har altid fyldt meget i deres familieliv.

- De diskuterer hele tiden skole-emner og har altid gjort det, til stor irritation for mormor, fortæller Simon, og Stephanie indrømmer, at både Wolfgang og hende selv brænder for at være lærere. Det er også derfor, at Wolfgang, som blev pensioneret i 2008, de senere år har arbej-

FOTO: DANIEL DÜRKOP

det som vikar.

- Jeg nyder det meget at være på skolen. Det er dejligt at undervise, siger han.

Selvom de tre generationer i forskellige kombinationer har været på den samme skole flere gange, har de faktisk aldrig været i en direkte elev-lærer situation. Wolfgang har hverken undervist sin datter eller sit barnebarn, og Stephanie har heller ikke undervist sin søn. Og det er de egentlig godt tilfredse med. For de har ikke oplevet gnidninger i den forstand, at skolelivet har haft negativ indflydelse på deres familieliv.

- At det professionelle og det private ikke skal blandes sammen, det er også noget, som jeg har været meget tydeligt omkring over for de kolleger, som har undervist Simon, , siger Stephanie.

Da Simon var yngre, ville han også være lærer. For det er ikke kun mor og farmor, - også i farens familie er der masser af lærere. Nu tror han ikke mere, at det bliver lærerjobbet, han vælger.

- Jeg har en ret god forestilling om, hvad det indebærer at være lærer. Det har også fyldt meget af mit liv. Men der er også mange andre spændende ting, man kan gøre, siger han.

Luther i fokus

Når omkring 500 elever fra vore 5., 6. og 7. klasse og deres lærere mødes ved Domkirken i Slesvig den 10. maj i år bliver de modtaget af unge munke fra A P Møller Skolen, der vil tage dem med på en »Vandring med Luther«.

På 12 stationer rundt i den ældste del af Slesvig By vil de møde personer fra 1500-tallets Wittenberg, der genfortæller beretningerne om Luther og Reformationen. Afsluttende samles alle til en kort gudstjeneste, der har kendte Luther-salmer som centralt indhold. Læs mere på Skoleforeningens hjemmeside.

Når teori bliver til praksis

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Pædagogik

Emneuge i Frederiksstad med fire pædagogiske indsatsområder.

Spil og leg har i de seneste måneder været det overordnede emne i Frederiksstad Daginstitution. Inden for dette emne arbejder institutionen med fire indsatsområder: Aktionslæring, impuls kontrol, mobberi og samspillet mellem børn og voksne.

- Det er emnet spil og leg rigtig godt til, fortæller daginstitutionsleder Morlyn Albert.

Impulskontrol

I førskolen har børnene for eksempel fremstillet et brætspil. Det har nogle klare regler. Når børnene spiller det, øver de for eksempel deres impuls kontrol. De lærer at holde tilbage og vente på, at det bliver deres tur. Samtidig styrker det arbejdshukommelsen, for børnene skal jo huske de regler, der er blevet aftalt. Spil skaber også en kognitiv fleksibilitet, for eksempel når man ændrer på spillets regler. Det er der en del børn, der har det rigtig svært med, men det er jo livet, så det er vigtigt, at børn bliver mere fleksible og øver sig i, at spilleregler kan forandres, siger Morlyn Albert.

I Vuggestuen, og hos de tre til seksårige, arbejdes der med emnet mobberi gennem spil og leg. Daginstitutionen har lånt såkaldte »fri for mobberi« kufferter, som indeholder mange forskellige spil og øvelser. Det er lege, hvor man kommer hinanden ved ud fra det syn, at dem der rører hinanden ikke mobber hinanden, da de har et tæt emotionelt forhold. Især i vuggestuen arbejdes der også med dialogisk læsning, og der snakkes om følelser: Hvordan føles det for eksempel, når et barn ikke er med i gruppen, eller når et andet barn har taget ens bamse.

Aktivere forældrene

Under hele forløbet har det været vigtigt for daginstitutionen at få forældrene aktiveret. For eksempel har forældrene syet »små huler« til børnenes bamsevenner – alle børn har som led i »fri for mobberi«-emnet fået udleveret en bamseven til at trøste, give sikkerhed og være en god ven.

At spille spild styrker børnenes impuls kontrol.

Mens de første to indsatsområder mere har fokus på børnene, fokuserer de andre to områder både på børnene og den pædagogiske praksis.

- Når vi vil øge kvaliteten af samspillet mellem børn og voksne, handler det om at give barnet nogle gode oplevelser. De handler om det gyldne øjeblik. Vi arbejder med at gøre de voksne mere lydhøre over for børns behov samt forbedre de voksnes evne til at møde børn på børnenes egne præmisser, siger Morlyn Albert.

Aktionslæring handler om, at pædagogerne reflekterer over deres arbejde ved at se på, hvilke rutiner der er i institutionen. Medarbejderne lærer ved at igangsætte aktioner, det vil sige handlinger, som er relateret til deres daglige arbejde rettet mod

børnene. Dette betyder, at deltagerne i et aktionslæringsforløb er optaget af at undersøge deres praksis for at forandre eller skabe bevægelse og udvikling i den.

Teorien ind under huden

- For os er det vigtigt, at vi ved hjælp af et stort projekt, der kører over flere måneder, får teorien ind under huden og får den overført til vores praktiske arbejde, for det giver tilfredshed hos de pædagogiske medarbejdere, siger Morlyn Albert.

- Vi vælger bevidst kun tre store emner årligt, som gælder for hele huset, så vi har fordybelsestid og kan sparre optimalt med hinanden på tværs af grupperne og samarbejde på tværs så vidt som det er muligt. - Vores vision er, at vigtige forsk-

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Pædagog Victoria Heide sammen med Ashanti til venstre og Mia til højre.

ningsresultater, på eksempelvis trivselssområdet, bliver omsat i vores daglige praksis, da det er i den sammenhæng, at det kommer børnene til gode., siger hun.

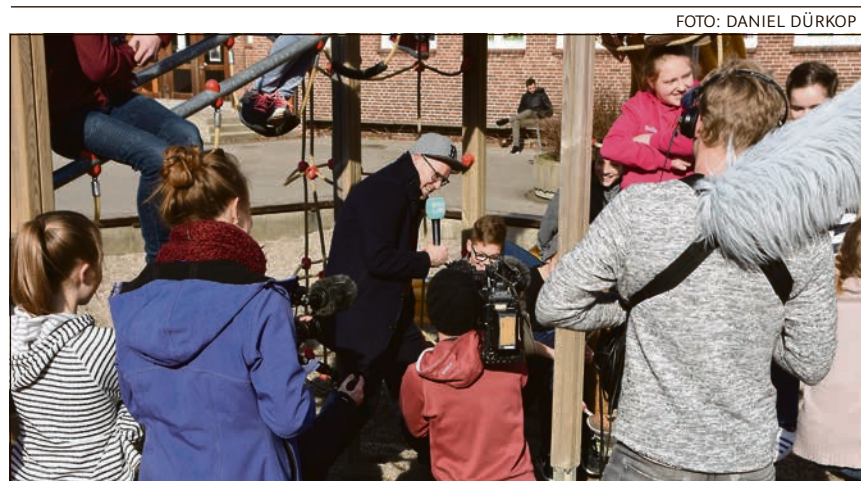

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Studievært Ben spørger ind til eleverne interesser.

Trendsætterne

Besøg

KIKA børne-tv filmede på den danske skole i Slesvig.

Eleverne fra 6. b på Hiort Lorenzen-Skolen i Slesvig har været med i to programmer på børnetv-kanalen Kika. Et tv-hold besøgte skolen for to uger siden for at filme til »Kika live Trendcheck« og »Timster«. I »trendcheck« blev de unge interviewet om de nyeste trends inden for mode, musik og biografilm. Studieværten Ben Blümle spurgte ind til, hvad de

unge lytter til og ser, og helt i top var musikeren Ed Sheeran og den nyeste film med »Bibbi und Tina«.

To programmer

Ud over dette, blev eleverne også optaget til udsendelsen »Timster«, som spørger skoleelever om deres færden på nettet. Alle elever fik lov til at stille Youtuber »Pietsmiet« et spørgsmål, og nogle af dem besvarer han så i en af de næste udsendelser.

For redaktøren Elisabeth Möckel var det noget helt særligt at være på en dansk skole.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Emilie og Leni havde ideen med at få Kika til Hiort Lorenzen-Skolen.

- Vi har aldrig før været på en skole så langt nordpå i Tyskland for at filme, sagde hun.

Ideen til at få Kika til Slesvig fik de to 11-årige piger Leni og Emilie.

Leni havde set en udsendelse med »Kika live Trendcheck«, hvor der

blev søgt nye skoler/klasser, som gerne ville have besøg af Kika. Pigerne foreslog dette i klassen, og alle var med på ideen. I fællesskab fik de sendt ansøgningen afsted.

- Som forberedelse til udsendelsen har eleverne, sammen med de-

res klasselærer Ole Bethge, talt om trends, og hvad der er aktuelt, og de har også set et par udsendelser, så de nogenlunde vidste, hvad der ventede dem, fortæller skoleleder Tine Bruun Jørgensen.